

er rimelig Udsigt til, at vi kunne faae en saadan Lov ført igjennem. Ere disse to Forslætninger ikke til Stede, vil et saadant Foretagende altid være mere eller mindre forseilet. Om det ikke vil være, som det ærede Medlem, der førte Ordet paa Forslagsstillernes Begne, udtrykte sig, vanvittigt, kommer det dog til at tage sig mere eller mindre paradisk ud. Det ærede Medlem ansøgte mangehaande forskjellige Grunde for Fremførelsen af dette Forslag, og blandt Andet kom han med den Grund, som jeg ganske vist antager har meget stor Betydning, men som jeg ikke tror, det staar i vort Lands lovgivende Magts Haand at raade Bod paa, og det er den Skade, som er skyldt for Producenterne, ikke blot i vort Land, men ogsaa i de fleste andre europæiske Lande, derved at Staterne for en Del Aar siden gik over til Guldmøntfoden, medens man tidligere baade havde Guld- og Sølvmøntfoden.

Det er vistnok fuldstændig rigtigt, hvad det ærede Medlem udtalte, at det er blevet i betydelig Disfavør af Producenterne, af Besidderne af de faste Eiendomme, idet det vel har haft den Virkning, at den Mand, der paa den Tid, da Forandringen skete, havde en Gjæld paa 100 Kr., har set denne Gjæld stige med mindst 25% i det forløbne Aar. Ved den Forandring, der er sket i Forholdet mellem Guldets og Sølvets Verdi — og denne Forandring er i det Hele taget gaet mere og mere op for Befolkningen — er der ikke blot i vort Land, men ogsaa andre Steder og navnlig i England, reist en stor Bevægelse for at vende tilbage til Sølvmøntfoden for at raade Bod paa, at man har taget Guldet som den eneste Værdimaaler for alle andre Varer, Noget, hvoraf der virkelig er skyldt betydelige Ulemper. Dette Forhold kan imidlertid kun rettes ved Initiativet fra de store Lande, og det vilde ikke have nyttet noget, om vi i vort Land vare blevne staaende ved Sølvmøntfoden eller vilde vende tilbage til den. Det vilde kun have til Følge, at vore Penge vilde blive regnet saa meget ringere end andre Landes Penge, og vi altsaa ikke blive bedre stillede. En anden Sag var det, hvis de store Lande vilde gjøre, hvad der nu arbeides paa i England og har været arbejdet paa i lang Tid, nemlig vilde vende tilbage til Sølvmøntfoden, saa at Guldet ikke blev den eneste Værdimaaler for alle andre Varer. — Der er en anden Besynderlighed at iagttage ved det ærede Medlems Motivering af dette Forslag. Der fremkom herved en mærkelig Forskjel paa de Principer, som følges fra den ene Dag til den anden heri Salen. Da vi for nogle Dage siden forhandlede Forslaget om Ol- og Bran-

devinsstatten, blev det fra den Side gjen-tagende og meget stærkt fremhævet, at det var en høist urigtig Anvendelse at gjøre af en Del af det Beløb, som man mente skulde komme ind efter den nye Skattelov, nemlig at fordele den til Kommunerne, men nu kommer det ærede Medlem og foreslaar det Samme, som han den Gang dragede og gjorde megen Udsættelse paa, nemlig at fordele Skatten til Kommunerne, og der er dog den væsentlige Forskjel mellem det, som den Gang forelaa, og det, som her foreligger, at det, der forelaa efter Regjeringens Forslag, var en supponeret Skat, Noget, som man ventede skulde komme ind, og hvis der ikke kom Noget ind, blev der Intet at fordele, hvorimod det ærede Medlem her tager af en bestaaende Skat, en sikker Skat, som allerede flyder ind i Statskassen. Der er en betydelig Forskjel til Stede, idet nemlig det ærede Medlem vil tage af en bestaaende Skat, medens Regjeringens Lovforslag var baseret paa at tage Noget af en forventet Skat. Jeg tror nu ikke, at der, om det nævnte Forslag var blevet vedtaget, vilde have flydt saa store Indtægter, som Nogle forudsætte, men det kommer ikke denne Sag videre ved. Det ærede Medlem talte om Landbrugets fortrykte Stilling, og den er ogsaa ganske vist betydelig; der er ikke Tvivl derom, men den finder næppe Sted paa Grund af de faste Skatter, som hvile paa de faste Eiendomme; thi de ere ikke stegne, i alt Fald Statsstatterne ikke, ja, jeg kan sige i næsten hele dette Aarhundrede. Hvad der trykker Landbruget, er den Gjæld, der hefter paa det, og som har faaet en forholdsvis bebyrdende Karakter derved, at Tiderne saa væsentlig have forandret sig, som de have i Løbet af den sidste halve Snes Aar. Saa længe der var gode Tider for Landbruget, saa længe Produkterne betaltes godt, gik det an at optage megen Gjæld paa Landeieendomme, idet de da kunde forrente en Del; men saa kom Omflaget, og Tiderne bleve daarlige, og derved er det Forhold kommet frem, at Landbruget er blevet saa trykket, som det er. Det er, som sagt, Gjældsforhold og ikke Skatteforhold, der have været Aarsag dertil. Det ærede Medlem talte i samme Forbindelse om at bygge flere Jernbaner. Det tager sig imidlertid høist besynderligt ud at stille Forslag om at nedlægge Statens Indtægter eller gjøre Anvendelse af dem paa anden Maade og saa paa samme Tid vil have, at Staten skal være i Stand til at bygge Jernbaner; thi det skal der ogsaa Penge til. Det Middel, som det ærede Medlem mente at kunne bringe i Forslag, var næppe meget praktisk. Hvad